

EL PUNT AVUI+

Edita: Hermes Comunicacions SA
http://www.elpuntavui.cat
Centrala Girona: 972 18 64 00
Centrala Barcelona: 93 227 66 00
Atenció al client: 972 18 64 80
Redacció Girona: Santa Eugènia, 42. 17005
Redacció Barcelona: Tàpies, 2. 08001

Director: Xevi Xirgo i Teixidor.
Vicedirector: Carles Ribera.
Directors adjunts: Xevi Sala (Girona), Pepa Masó (Informació General), Joan Ventura (Informació Cultural), Lluís Martínez (Tancament), Jordi Grau (Formats Especials), Ramon Roca (L'Econòmic), Miquel Riera (Presència) i Joan Rueda (Informació Local).
Caps de secció: Toni Brosa (Opinió), Joan Armengol (Economia), Pilar Esteban (Europa-Món), Anna Serrano (Política), Carles Sabaté (Societat), Jaume Vidal (Cultura), David Castillo (Suplement Cultura), Andreu Puig (Fotografia), Quim Puigvert (Llengua), Jordi Molins (Disseny), Montse Martínez (Apunts), Carme Torns (Documentació), Antoni Dalmau (Tancament), Susanna Oliveira (Barçakids), Jaume Batchellí (Producció), Montse Oliva (delegada a Madrid), Pere Gorgoll (Necrològiques), Gemma Busquets (Comunicació), Narcís Genís, Tura Soler, Xavier Castelló i Anna Puig (Comarques Gironines).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.
Gerència Comercial: Anna Maria Ribas.
Direcció Comercial: Eva Negre (El Punt Avui), Eduard Villacé (Agències), Maria Àngels Taulats (Setmanaris), Josep Sánchez (El 9) i Carles Gri (Serveis al Lector).
Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Marc Massot (Programari), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny).
Recursos Humans: Miquel Fuentes. Administració: Carme Bosch.
Producció i Logística: Lluís Cama. Distribució: Concepció Casals.

ELS INDIVIDUS DESINFORMATS
SÓN MÉS VULNERABLES A LA
MANIPULACIÓ INFORMATIVA?

David Bueno i
Torrens

Professor i investigador
de genètica de la UB i
divulgador de la ciència

LA COLUMNA

El consens democràtic

Sempre he pensat –i ho he defensat en nombroses ocasions– que la divulgació és una tasca imprescindible per aprofundir en els mecanismes democràtics, atès que per decidir de manera col·lectiva amb coneixement de causa, actuant en conseqüència i coresponsabilitat, cal conèixer mínimament la natura d'allò sobre el que s'està decidint. Per això em va sorprendre un article publicat a *Science* a finals del 2011 que m'havia passat desapercebut fins fa pocs dies –quan me'l va reenviar una col·lega i bona amiga– intítulat “Els individus desinformatos promouen el consens democràtic”. En què quedem: per decidir democràticament cal estar informat o el consens s'obté gràcies a les persones desinformades? O potser són aspectes complementaris i no pas mútuament excloents?

LA IDEA DE PARTIDA ÉS SIMPLE. Quan cal decidir una cosa de manera democràticament consensuada és molt habitual que es produeixin conflictes d'interessos entre els membres del grup. No obstant això, generalment s'arriba a un acord perquè, en cas contrari, el resultat acostuma a ser més costós per a la col·lectivitat –la història de totes les democràcies és plena d'exemples, i si no ens espavilem és fàcil que ben aviat en tinguem un altre, al nostre país. Per arribar a aquest consens, cal

que els individus comparteixin informació sobre la qüestió i la integren. Quan tots els membres comparteixen un interès comú, aquests processos són idèntics al que fa un ordinador. Però si els interessos no són plenament coincidents, llavors l'estratègia de comunicació adquireix una importància transcendental. En aquest context, habitualment s'ha pressuposat que els individus desinformatos són més vulnerables a la manipulació informativa realitzada per grups minoritaris per afavorir llurs interessos.

EN AQUEST TREBALL, que es va realitzar principalment amb models computacionals i amb animals de vida social convenientment entrenats, es feia triar un grup d'individus entre dues opcions. No se'ls ofería cap incentiu en funció de l'opció triada, però sí per manipular la informació, i s'afavoria que els individus poguessin canviar d'opi-

Per decidir democràticament cal estar informat o el consens s'obté gràcies a les persones desinformades?

nió i adoptar la dels seus veïns. Es va mesurar quin era el consens adoptat democràticament en dues situacions diferents: quan la minoria informada feia proselitisme entre la resta de membres de la col·lectivitat, inicialment desinformatos respecte la qüestió a decidir, i quan aquesta minoria es mostrava intransigent i per tant refractària a modificar la seva pròpia opinió.

EL RESULTAT FOU francament curiós. Si la minoria informada fa proselitisme actiu, certament acaba convencent un nombre suficient de la majoria perquè adoptin les seves tesis. En canvi, quan la tàctica informativa implica intransigència, llavors l'efecte és el contrari i l'opinió de la majoria s'oposa a la de la minoria manipuladora, la qual cosa retorna el control democràtic a la majoria numèrica. En definitiva, segons aquest treball, per afavorir un consens democràtic sa hi ha dues vies possibles: permetre l'existència de minories intransigents i afavorir el desconeixement de la majoria, la qual s'oposarà a la manipulació i permetrà el control de la majoria numèrica; o, alternativament, permetre l'existència de minories proselitistes i afavorir un grau suficient de coneixement veridic en la resta de la població. Quina és la situació actual? Probablement, atenent als resultats visibles, una mala –i segurament interessada– combinació d'aquests factors.

Érem, Som i Serem

Bernat
Dedéu

Filòsof i músic

L'acte inaugural del Tricentenari és el mirall més fidel d'aquesta nostra Catalunya. Molta crida a sentir-nos vencedors i subjectes polítics, molta gràcia conjugant macedònies amb el verb ser (merçès a Miquel Calçada i Toni Soler ara sabem que Érem, Som i Serem: ni el mateix Heidegger –sestejant en batí a la cabanya de la Selva Negra– havia intuït aquesta gràcia ontològica trinitària). Però entre tanta grandesa conceptual, la mateixa pobresa de formes de sempre i l'habitual manca de respecte per l'art del país. Fa vergonya aliena quan, en un acte pretesament solemne, contemplo els companys de l'excel·lent orquestra Vespres d'Arnadí endreçant ells mateixos les cadires a l'escenari, abans de tocar. Em direu que és un detall trivial, però no cal ser un místic per saber que la divinitat s'amaga entre cassoles. No es pot permetre que músics extraordinaris del nostre país, com ara Dani Espasa o Josep Maria Martí, apareguin davant dels ciutadans com bidells, endreçant mobiliari. Cap país del món amb una estricta dignitat televisària la intervenció de la notable soprano Maria Hinojosa sense *microfonar-la* com déu mana. Cap nació mínimament seriosa d'Europa permetria que uns cantaires destrossessin el seu himne nacional desafinant amb gran entusiasme. Com podem demanar sentit d'estat, president, si encara no gosem emprar el timpà? Com podem dir que hem vençut, si som víctimes d'aquesta gasiveria xarona ancestral incapaç d'enfonsar la mà a la butxaca per contractar un cor professional per cantar l'himne? Altrament, podríem deixar de pagar les lleties a redactors de TV3 que escarneixen actes com el funeral de Thatcher i començar a prendre nota de com fan les coses els països civilitzats. Però vaja, no sé per què parlo, quan tinc la sort de viure en un poble que regala la seva efemèride més important als capatassos del guinyol i que avisa els seus músics el dia abans de la festa perquè l'amenitzin com si fossin el càtering. Té raó el Molt Honorable: amb aquest panorama, és un miracle que existim. Esperem sobreviure també al fastuós tricentenari. Érem, Som, i Serem. Amén.

LA
PUNXA
D'EN
JAP

Joan
Antoni
Poch

